WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (trzecia izba)
z dnia 21 czerwca 2006 r. *

W sprawie T-47/02

Manfred Danzer, zamieszkały w Linzu (Austria),

Hannelore Danzer, zamieszkała w Linzu,

początkowo reprezentowani przez J. Hintermayra, M. Krügera, F. Haunschmidta, G. Minichmayra i P. Burgstallera, a następnie przez J. Hintermayra, F. Haunschmidta, G. Minichmayra, P. Burgstallera, G. Tuseka, T. Riedlera i C. Hadeyera, adwokatów,

skarżący,

przeciwko

Radzie Unii Europejskiej, reprezentowanej przez M. Giorgi Fort i M. Bauera, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

* Język postępowania: niemiecki.

mającej za przedmiot, po pierwsze, żądanie odszkodowania, na podstawie art. 288 WE, za szkodę jakoby poniesioną przez skarżących w związku z obowiązkiem ujawnienia pewnych informacji w rocznym sprawozdaniu finansowym spółki, w której pełnią funkcje podmiotów zarządzających, wynikającym z art. 2 ust. 1 lit. f) pierwszej dyrektywy 68/151/EWG Rady z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi traktatu EWG (następnie art. 58 akapit drugi traktatu WE, obecnie art. 48 akapit drugi WE) w celu uzyskania ich równoważności w całej Wspólnocie dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich (Dz.U. L 65, str. 8), oraz z art. 47 czwartej dyrektywy 78/660/EWG Rady z dnia 25 lipca 1978 r. wydanej na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) traktatu EWG [następnie art. 54 ust. 3 lit. g) traktatu WE i obecnie art. 44 ust. 2 lit. g) WE] w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek (Dz.U. L 222, str. 11), i po drugie, żądanie stwierdzenia nieważności wyżej wymienionych przepisów,

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI
WSPÓLNOT EUROPEJSKICH (trzecia izba),

w składzie: M. Jaeger, prezes, V. Tiili i O. Czúcz, sędziowie,
sekretarz: I. Natsinas, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 16 listopada 2005 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Ramy prawne i okoliczności powstania sporu

1 Artykuł 2 ust. 1 lit. f) pierwszej dyrektywy 68/151/EWG Rady z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi traktatu EWG (następnie art. 58 akapit drugi traktatu WE, obecnie art. 48 akapit drugi WE) w celu uzyskania ich równoważności w całej Wspólnocie dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich (Dz.U. L 65, str. 8) (zwanej dalej „pierwszą dyrektywą w sprawie spółek"), w wersji obowiązującej w okresie relewantnym dla niniejszego sporu, przewiduje:

„1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewniania obowiązkowej jawności w odniesieniu do spółek w stosunku co najmniej do następujących dokumentów i informacji:

[...]

f) bilansu oraz rachunku zysków i strat za każdy rok gospodarczy [...]".

2 Zgodnie z art. 6 tej dyrektywy:

„Państwa członkowskie przewidują odpowiednie kary w przypadku:

— braku ujawnienia bilansu oraz rachunku zysków i strat, wymaganego w art. 2 ust. 1 lit. f)".

3 Zgodnie z art. 47 ust. 1 czwartej dyrektywy 78/660/EWG Rady z dnia 25 lipca 1978 r. wydanej na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) traktatu EWG [następnie art. 54 ust. 3 lit. g) traktatu WE i obecnie art. 44 ust. 2 lit. g) WE] w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek (Dz.U. L 222, str. 11, zwanej następnie „czwartą dyrektywą w sprawie spółek"), zmienionej siódmą dyrektywą 83/349/EWG Rady z dnia 13 czerwca 1983 r. (Dz.U. L 193, str. 1):

„1. Należycie zatwierdzone roczne sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności, wraz z opinią przedstawioną przez osobę odpowiedzialną za badanie sprawozdania finansowego, należy ujawnić w sposób przewidziany w przepisach prawnych danego państwa członkowskiego zgodnie z art. 3 [pierwszej dyrektywy w sprawie spółek].

Przepisy prawne danego państwa członkowskiego mogą jednakże zezwolić na wyłączenie sprawozdania z działalności z powyższego obowiązku ujawnienia. W takim przypadku sprawozdanie z działalności jest ogólnie udostępnione do wglądu w siedzibie spółki w danym państwie członkowskim. Należy zapewnić możliwość uzyskania egzemplarza całego sprawozdania lub jego części na żądanie. Cena takiego egzemplarza nie może przekraczać kosztów jego sporządzenia" [tłumaczenie nieoficjalne].

4 Artykuły 9 i 10 oraz 22–27 tej dyrektywy opisują schematy budowy odpowiednio bilansu i rachunku zysków i strat, które państwa członkowskie mają wprowadzić w życie. Artykuły 43–45 i 46 opisują odpowiednio zawartość aneksu i sprawozdania z działalności.

5 Przepisy te zostały transponowane do prawa austriackiego za pośrednictwem Rechnungslegungsgesetz (ustawa o sporządzaniu sprawozdań finansowych) (BGBl. 475/1990) oraz EU-Gesellschaftsrechtsänderungsgesetz (ustawa zmieniająca prawo spółek) (BGBl. 304/1996), zmieniających niektóre przepisy Handelsgesetzbuch (austriacki kodeks handlowy, zwany dalej „HGB"). Zgodnie z czwartą dyrektywą w sprawie spółek, HGB przewiduje system ujawniania informacji zróżnicowany ze względu na wielkość spółki.

6 M. Danzer jest wspólnikiem zarządzającym Dan-Küchen Möbelfabrik M. Danzer Gesellschaft mbH (zwanej dalej „Dan-Küchen Möbelfabrik") oraz pełni funkcję podmiotu zarządzającego Danzer Holding Gesellschaft mbH (zwanej dalej „Danzer Holding") podczas gdy H. Danzer pełni funkcję podmiotu zarządzającego obydwiema spółkami (zwanymi dalej „spółkami").

7 Skarżący wielokrotnie odmówili wypełnienia obowiązku ujawnienia rocznych sprawozdań finansowych spółek zgodnie z wymogami określonymi w HGB, w związku z czym właściwe organy austriackie nałożyły na nich kary w celu przymuszenia. W odnośnym okresie skarżący uiścili kwotę 334 940 szylingów austriackich (ATS), około 24 341,04 EUR, podczas gdy można było przewidzieć kolejne kary w wysokości 20 800 EUR.

8 Skarżący zaskarżyli niektóre spośród orzeczeń dotyczących nałożenia kar przed właściwymi sądami austriackimi. Zażalenia i kasacje skarżących zostały oddalone między innymi przez Oberlandesgericht Linz (wyższy sąd landu w Linzu) i Oberster Gerichtshof (austriacki sąd najwyższy) dwoma postanowieniami, odpowiednio z dnia

20 czerwca 2002 r. i 31 stycznia 2002 r. Przy tej okazji Oberster Gerichtshof stwierdził, że przedmiotowe uregulowanie austriackie jest zgodne z prawem wspólnotowym i prawami podstawowymi, jak również z zasadami obiektywności i proporcjonalności. Ponadto sąd ten stwierdził, że nie istnieje potrzeba przedłożenia pytania prejudycjalnego Trybunałowi Sprawiedliwości, o co wnosili skarżący.

Postępowanie i żądania stron

9 W dniu 27 lutego 2002 r, do sekretariatu Sądu wpłynęła niniejsza skarga skarżących.

10 Postanowieniem prezesa czwartej izby Sądu z dnia 8 lipca 2003 r. ze względu na podobieństwo kwestii prawnych występujących w tych sprawach postępowanie w niniejszej sprawie zostało zawieszone na podstawie art. 77 lit. c) regulaminu Sądu do chwili wydania przez Trybunał orzeczenia w sprawach połączonych C-435/02 i C-103/03 Springer AG przeciwko Zeitungsverlag Niederrhein GmbH & Co. Essen KG i Hans-Jürgen Weske.

11 Na mocy decyzji z dnia 13 września 2004 r. w sprawie składu izb Sądu sędzia sprawozdawca została przydzielona do trzeciej izby, której następnie została przydzielona niniejsza sprawa.

12 W dniu 23 września 2004 r. Trybunał wydał postanowienie w sprawach przywołanych powyżej (postanowienie Trybunału z dnia 23 września 2004 r. w sprawach połączonych C-435/02 i C-103/03 Springer, Rec. str. I-8663, zwane dalej „postanowieniem w sprawie Springer").

13 W następstwie wydania postanowienia w sprawie Springer postępowanie w niniejszej sprawie zostało podjęte. Sąd (trzecia izba) wezwał strony do przedstawienia uwag dotyczących dalszego postępowania w przedmiocie skargi. Strony przedstawiły uwagi odpowiednio w dniu 22 i 26 listopada 2004 r.

14 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd postanowił otworzyć procedurę ustną i w ramach środków organizacji postępowania, o których mowa w art. 64 regulaminu, wezwał skarżących do udzielenia odpowiedzi na pewne pytania przedłożone na piśmie. Skarżący udzielili odpowiedzi w wyznaczonym terminie.

15 Strony przedstawiły swoje stanowiska oraz udzieliły odpowiedzi na pytania Sądu na rozprawie w dniu 16 listopada 2005 r.

16 Przy tej okazji skarżący wycofali przed Sądem pierwotne żądanie stwierdzenia nieważności spornych przepisów.

17 Skarżący wnoszą do Sądu o:

— zasądzenie od Rady kwoty 24 341,04 EUR, podlegającej zapłacie w ciągu 14 dni, z zastrzeżeniem możliwości późniejszego podwyższenia kwoty;

— obciążenie Rady kosztami postępowania.

18 Rada wnosi do Sądu o:

— odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej;

— ewentualnie oddalenie skargi jako bezzasadnej;

— obciążenie skarżących kosztami.

Ocena

Argumenty uczestników

19 Nie wnosząc formalnego zarzutu niedopuszczalności, Rada twierdzi jednakże, że skarga jest niedopuszczalna, ponieważ po pierwsze w rzeczywistości zmierza ona do stwierdzenia nieważności art. 2 ust. 1 lit. f) pierwszej dyrektywy w sprawie spółek i art. 47 czwartej dyrektywy w sprawie spółek (zwanych dalej „spornymi przepisami") i po drugie, gdyż przed wniesieniem skargi do Sądu skarżący powinni byli wnieść skargę na orzeczenie w sprawie grzywien wydane przez Landesgericht Linz (sąd rejonowy w Linzu) do Oberster Gerichtshof. Otóż z orzecznictwa Trybunału wynika, że w przypadku gdy jednostka uważa się za poszkodowaną przez zastosowanie wspólnotowego aktu normatywnego, który uważa za niezgodny z prawem, a jego wykonanie zostało powierzone władzom krajowym, ma ona możliwość zakwestionowania ważności tego aktu przy okazji jego wykonania przed sądem krajowym, w ramach postępowania przeciwko organom krajowym. W sytuacji określonej w art. 177 traktatu WE (obecnie art. 234 WE) sąd ten może, a wręcz powinien

przedłożyć Trybunałowi pytanie prejudycjalne dotyczące ważności danego aktu wspólnotowego. Jednakże istnienie tego środka prawnego może zagwarantować efektywną ochronę jednostek jedynie wtedy, gdy może doprowadzić do naprawienia szkód objętych twierdzeniem skarżącego (wyrok Trybunału z dnia 12 kwietnia 1984 r. w sprawie 281/82 Unifrex przeciwko Komisji i Radzie, Rec. str. 1969, pkt 11).

20 Gdyby jednak Oberster Gerichtshof wystąpił do Trybunału o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym i gdyby Trybunał stwierdził nieważność spornych przepisów, Oberster Gerichtshof uchyliłby kary nałożone na skarżących i niniejsza skarga byłaby bezprzedmiotowa.

21 Jednakże podczas rozprawy Rada uznała, że skarżący wyczerpali drogę sądową istniejącą w Austrii, gdyż postanowieniem z dnia 31 stycznia 2002 r. Oberster Gerichtshof oddalił żądanie uchylenia pewnych kar, stwierdzając przy tej okazji, że nie przedłoży Trybunałowi pytania dotyczącego oceny ważności spornych przepisów, i oddalając żądanie skarżących w tym zakresie.

22 Niemniej jednak Rada potwierdziła swoje wątpliwości co do dopuszczalności skargi, biorąc pod uwagę, że w rzeczywistości jej celem jest stwierdzenie przez Sąd nieważności spornych przepisów w sposób generalny, co władze austriackie i prawodawca wspólnotowy będą musieli wziąć pod uwagę. Otóż zdaniem Rady nie może to stanowić przedmiotu skargi o odszkodowanie.

23 Skarżący podnoszą, że przywołane w ramach niniejszej skargi kary, nałożone na nich przez Landesgericht Linz, zostały utrzymane przez Oberster Gerichtshof i zostały już uiszczone. Ponadto dokonując transpozycji bezwarunkowych przepisów pierwszej i czwartej dyrektywy w sprawie spółek, państwa członkowskie nie dysponowały swobodą uznania, tak że obowiązek ujawniania informacji, który

narusza prawa skarżących, należy przypisać Wspólnocie, mimo iż owe kary są orzekane na podstawie stosownego uregulowania austriackiego.

24 W końcu skarżący twierdzą, że w związku z tym, iż właściwe sądy austriackie odmówiły przedłożenia Trybunałowi pytania prejudycjalnego dotyczącego oceny ważności spornych przepisów, mimo iż były do tego zobowiązane, i że ważność spornych przepisów wzbudzała poważne wątpliwości, to przysługujące im prawa mogą być skutecznie chronione jedynie za pośrednictwem wniesienia niniejszej skargi. W tym zakresie skarżący podnoszą, że powołanie się na wyrok Trybunału z dnia 4 grudnia 1997 r. w sprawie C-97/96 Daihatsu Deutschland, Rec. str. I-6843, przez Oberlandesgericht Linz oraz Oberster Gerichtshof w postanowieniach oddalających wniesione przez nich skargi jest w niniejszej sprawie nietrafione. Z powyższego skarżący wyprowadzają wniosek, że chociaż skarga o odszkodowanie wniesiona do organu sądowego Wspólnot ma jedynie charakter subsydiarny względem krajowych środków zaskarżenia, niniejszą skargę należy uznać za dopuszczalną, biorąc pod uwagę, że te środki zaskarżenia nie umożliwiają skutecznej ochrony ich praw w rozumieniu orzecznictwa Trybunału (wyroki Trybunału z dnia 26 lutego 1986 r. w sprawie 175/84 Krohn przeciwko Komisji, Rec. str. 753 oraz z dnia 30 maja 1989 r. w sprawie 20/88 Roquette frères przeciwko Komisji, Rec. str. 1553).

Ocena Sądu

25 Początkowo Rada podnosiła przede wszystkim dwa argumenty uzasadniające odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej, mianowicie po pierwsze niewyczerpanie przez skarżących krajowej drogi sądowej i po drugie okoliczność, że wniesiona przez skarżących skarga o odszkodowanie ma w rzeczywistości na celu stwierdzenie nieważności spornych przepisów.

26 Jeżeli chodzi o pierwszy z tych argumentów, to Rada przyznała na rozprawie, że stał się on bezzasadny, gdyż Oberster Gerichtshof oddalił żądanie skarżących uchylenia spornych kar, co wynika również z załącznika do repliki. W związku z tym należy oddalić argument Rady, podniesiony przez nią w odpowiedzi na skargę i służący uzasadnieniu żądania odrzucenia skargi ze względu na niewyczerpanie krajowej drogi sądowej.

27 Jednakże w przedmiocie drugiego argumentu podniesionego przez Radę Sąd przypomina, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem skarga o odszkodowanie oparta na art. 288 akapit drugi WE stanowi autonomiczny środek zaskarżenia, któremu w ramach systemu środków zaskarżenia przypada szczególna funkcja; wniesienie skargi poddane jest wymogom związanym z jej szczególnym celem. Skarga ta różni się od skargi o stwierdzenie nieważności, ponieważ jej celem nie jest usunięcie z obrotu prawnego określonego przepisu, lecz naprawienie szkody wyrządzonej przez instytucję Wspólnoty (wyroki Trybunału z dnia 2 grudnia 1971 r. w sprawie 5/71 Zuckerfabrik Schöppenstedt przeciwko Radzie, Rec. str. 975, pkt 3, ww. wyrok w sprawie Krohn przeciwko Komisji, pkt 24 powyżej, pkt 26 i 32 oraz wyrok z dnia 17 maja 1990 r. w sprawie C-87/89 Sonito i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-1981, pkt 14). Zatem zasada autonomiczności skargi o odszkodowanie znajduje uzasadnienie w tym, że od skargi o stwierdzenie nieważności odróżnia ją jej cel (wyrok Sądu z dnia 24 października 2000 r. w sprawie C-178/98 Fresh Marine przeciwko Komisji, Rec. str. II-3331, pkt 45).

28 Właśnie na tej podstawie orzeczono, że w wyjątkowych wypadkach skargę o odszkodowanie należy uznać za niedopuszczalną, gdy w rzeczywistości jej celem jest usunięcie z obrotu prawnego aktu, który stał się ostateczny, a gdyby została uwzględniona, skutkowałaby ona unicestwieniem jego skutków prawnych (ww. wyrok w sprawie Krohn przeciwko Komisji, pkt 24 powyżej, pkt 30, wyrok Sądu z dnia 15 marca 1995 r. w sprawie T-514/93 Cobrecaf i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-621, pkt 59 oraz ww. wyrok w sprawie Fresh Marine przeciwko Komisji, pkt 27 powyżej, pkt 50). Ma to miejsce w szczególności w wypadku, gdy skarga o odszkodowanie dotyczy zapłaty kwoty odpowiadającej kosztom poniesionym przez skarżącego w ramach wykonania aktu, który stał się ostateczny (ww. w pkt 24 powyżej wyrok w sprawie Krohn przeciwko Komisji, pkt 33).

29 W niniejszej sprawie skarżący domagają się w skardze naprawienia szkód jakoby poniesionych przez nich w związku z karami nałożonymi na nich zgodnie z prawem krajowym transponującym sporne przepisy pierwszej i czwartej dyrektywy w sprawie spółek przez właściwe organy austriackie. Skarżący określają wysokość szkody jako dokładną kwotę kar, które musieli zapłacić, mianowicie 24 341,04 EUR, co potwierdzili w trakcie rozprawy, na której dodali, że w skardze domagają się zwrotu tej kwoty. Należy stwierdzić, że ponadto skarżący nie powołują się na istnienie żadnej szkody, którą można by uznać za niezwiązaną ze skutkami wynikającymi bezpośrednio i wyłącznie z wykonania tych decyzji.

30 Z tych okoliczności wynika, że za pomocą niniejszej skargi o odszkodowanie skarżący pragną osiągnąć skutek w postaci stwierdzenia nieważności orzeczeń wydanych przez właściwe organy krajowe i nakładających na nich kary, co nie należy do właściwości Sądu. Zgodnie z orzecznictwem cytowanym w pkt 28 powyżej należy w związku z tym stwierdzić, że skargę tę należy odrzucić jako niedopuszczalną.

31 Ponadto zakładając, że sporne przepisy mogą być uznane za bezpośrednią podstawę wydania krajowych orzeczeń w sprawie kar, mimo iż art. 6 pierwszej dyrektywy w sprawie spółek stanowi jedynie, że państwa członkowskie przewidują „odpowiednie kary" w przypadku naruszenia przez odnośne spółki obowiązku ujawnienia rocznych sprawozdań finansowych ustanowionego przez pierwszą i czwartą dyrektywę w sprawie spółek, oraz że skarżący mają interes prawny w stwierdzeniu nieważności tych spornych przepisów, należy podkreślić, że niniejsza skarga o odszkodowanie nie stanowi stosownego środka do zrealizowania tego celu.

32 Otóż należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem w wypadku gdy jednostka uważa się za poszkodowaną przez zastosowanie wspólnotowego aktu normatyw-

nego, który uważa za niezgodny z prawem, a jego wykonanie zostało powierzone władzom krajowym, ma ona możliwość zakwestionowania ważności tego aktu przy okazji jego wykonania, przed sądem krajowym, w ramach postępowania przeciwko organom krajowym. W warunkach określonych w art. 234 WE sąd ten może, a wręcz powinien przedłożyć Trybunałowi pytanie prejudycjalne dotyczące ważności danego aktu wspólnotowego (ww. wyrok Trybunału w sprawie Unifrex przeciwko Komisji i Radzie, pkt 19 powyżej, pkt 11 i wyrok z dnia 29 września 1987 w sprawie 81/86 De Boer Buizen przeciwko Radzie i Komisji, Rec. str. 3677, pkt 9 oraz wyrok Sądu z dnia 18 września 1995 r. w sprawie T-167/94 Nölle przeciwko Radzie i Komisji, Rec. str. II-2589, pkt 35).

33 W niniejszej sprawie, biorąc pod uwagę, że w istocie skarżący dążą do stwierdzenia nieważności orzeczeń krajowych ze względu na to, iż zostały wydane na podstawie przepisów prawa austriackiego dokonujących transpozycji jakoby niezgodnych z prawem przepisów pierwszej i czwartej dyrektywy w sprawie spółek, które stanowią wspólnotowe akty normatywne mające ogólny zakres zastosowania, należy stwierdzić, że w systemie środków zaskarżenia przewidzianych przez traktat WE stosowny środek zaskarżenia polega na żądaniu od sądu krajowego rozpatrującego zażalenia na te orzeczenia wystąpienia z odesłaniem prejudycjalnym w zakresie oceny ważności spornych przepisów do Trybunału, który jako jedyny jest właściwy dla stwierdzenia nieważności tych przepisów (zob. podobny wyrok z dnia 21 marca 2000 r. w sprawie C-6/99 Greenpeace France i in., Rec. str. I-1651, pkt 54).

34 Sama okoliczność przywołana przez skarżących, iż Oberlandesgericht Linz oraz Oberster Gerichtshof oddaliły ich żądania w tym zakresie, nie prowadzi do innego wniosku.

35 Wręcz przeciwnie, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w ramach ustanowionej na podstawie art. 234 WE współpracy pomiędzy Trybunałem a sądami krajowymi, jedynie do sądu krajowego rozpatrującego sprawę, na którym spoczywa odpowiedzialność za mające nastąpić rozstrzygnięcie, należy — przy uwzględnieniu

okoliczności konkretnej sprawy — zarówno ocena niezbędności uzyskania orzeczenia prejudycjalnego do wydania orzeczenia w sprawie, jak również ocena znaczenia dla sprawy pytań, z którymi zwraca się do Trybunału (wyroki Trybunału z dnia 13 marca 2001 r. w sprawie C-379/98 PreussenElektra, Rec. str. I-2099, pkt 38, z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie C-373/00 Adolf Truley, Rec. str. I-1931, pkt 21 oraz z dnia 12 kwietnia 2005 r. w prawie C-145/03 Keller, Rec. str. I-2529, pkt 33).

36 Prawdą jest, że zgodnie z art. 234 akapit trzeci WE, w przypadku gdy pytanie dotyczące wykładni prawa wspólnotowego powstanie przed sądem, od którego orzeczeń nie przysługuje zgodnie z prawem krajowym środek zaskarżenia, sąd ten jest co do zasady zobowiązany do przedłożenia Trybunałowi pytania prejudycjalnego. Jednakże bez uszczerbku dla wskazań wynikających z wyroku z dnia 30 września 2003 r. w sprawie C-224/01 Köbler, Rec. str. I-10239, jeżeli stosowanie prawa wspólnotowego jest na tyle oczywiste, że nie występują jakiekolwiek racjonalne wątpliwości (wyrok z dnia 6 października 1982 r. w sprawie 283/81 CILFIT, Rec. str. 3415, pkt 21), sąd ten może, w ramach przysługującej mu swobody oceny, podjąć decyzję o powstrzymaniu się od kierowania do Trybunału pytania w przedmiocie wykładni prawa wspólnotowego, które zostało podniesione w postępowaniu przed tym sądem (wyrok z dnia 15 września 2005 r. w sprawie C-495/03 Intermodal Transports, Zb.Orz. str. I-8151, pkt 37).

37 Przede wszystkim sąd ten nie jest zobowiązany do przychylania się do wszystkich wniosków o skierowanie do Trybunału pytań w przedmiocie ważności aktu wspólnotowego, które zostały przed nim podniesione. W istocie, twierdzenie strony, że spór dotyczy ważności prawa wspólnotowego, nie jest wystarczające, aby dany sąd krajowy był zobowiązany uznać, iż pytanie takie zostało podniesione w rozumieniu art. 234 WE (wyrok Trybunału z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-344/04 International Air Transport Association i in., Zb.Orz. str. I-403, pkt 28). W szczególności sąd ten może stwierdzić, że ważność zaskarżonego aktu wspólnotowego nie wzbudza wątpliwości i że nie ma potrzeby zasięgania opinii Trybunału w tym zakresie. Trybunał orzekł również, że sąd krajowy może badać ważność aktu wspólnotowego, a jeśli nie uzna zgłaszanych przez strony zarzutów dotyczących jego nieważności za uzasadnione, może on te zarzuty oddalić, stwierdzając, że dany akt jest w pełni ważny. Postępując w ten sposób, sąd ten nie podważa bowiem istnienia aktu wspólnotowego (wyrok Trybunału z dnia 22 października 1987 r. w sprawie 314/85 Foto-Frost, Rec. str. 4199, pkt 14).

38 W ramach wyłącznej kompetencji przysługującej im w tym zakresie krajowe sądy austriackie stwierdziły, że argumenty podniesione przez skarżących, dotyczące nieważności pierwszej i czwartej dyrektywy w sprawie spółek, nie uzasadniają skierowania pytania prejudycjalnego dotyczącego ważności spornych przepisów tych dyrektyw do Trybunału.

39 Otóż w ramach skargi o odszkodowanie Sąd nie może dokonać oceny trafności tej decyzji. Dopuszczalność niniejszej skargi dawałaby ponadto skarżącym możliwość nie tylko obejścia orzeczenia oddalającego ich żądania stwierdzenia przez jedynie właściwe do rozstrzygnięcia w tym zakresie sądy krajowe nieważności orzeczeń krajowych nakładających na nich kary, które to kary skarżący kwestionują, lecz również odmowy przez te sądy zwrócenia się do Trybunału z pytaniem prejudycjalnym, co stanowi naruszenie zasady współpracy sądowej, leżącej u podstawy postępowania w trybie prejudycjalnym. W tym kontekście należy wskazać, że sami skarżący wskazali w swoich pismach oraz na rozprawie, iż uważają wniesioną przez nich skargę za jedyny przysługujący im jeszcze sposób zwrócenia się bezpośrednio do sędziego wspólnotowego w celu dokonania przez niego oceny ważności spornych przepisów, co stanowi nadużycie przedmiotu samej skargi o odszkodowanie.

40 Sąd wskazuje mimochodem, że sądy austriackie prawidłowo stwierdziły, że ważność pierwszej i czwartej dyrektywy w sprawie spółek nie wzbudza żadnych wątpliwości.

41 Należy bowiem przypomnieć, że argumentacja skarżących opiera się po pierwsze na zarzucie naruszenia ochrony tajemnicy handlowej, zasad wolnej konkurencji i proporcjonalności oraz prawa własności, jak również „zasady autonomii woli", przy czym na rozprawie Sąd stwierdził, iż zarzuty naruszenia zasady równości traktowania, swobody przedsiębiorczości i swobodnego wykonywania działalności

gospodarczej zostały wycofane. Po drugie skarżący podnoszą naruszenie prawa do ochrony danych osobowych i tajemnicy podatkowej. Po trzecie skarżący twierdzą, że sporne przepisy stanowią naruszenie prawa do nieświadczenia przeciwko sobie. Po czwarte i ostatnie skarżący wskazują na błędną podstawę prawną spornych przepisów i naruszenie art. 44 ust. 1 lit. g) WE.

42 Otóż w odniesieniu do, po pierwsze, zarzutów dotyczących naruszenia ochrony tajemnicy handlowej, zasad wolnej konkurencji i proporcjonalności oraz prawa własności wystarczy przypomnieć, że w postanowieniu w sprawie Springer Trybunał miał okazję orzec przede wszystkim w przedmiocie ważności dyrektywy 90/605/EWG Rady z dnia 8 listopada 1990 r. zmieniającej dyrektywę 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych i dyrektywę 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych w odniesieniu do zakresu wymienionych dyrektyw (Dz.U. L 317, str. 60), która to dyrektywa rozszerzyła obowiązek ujawniania informacji wynikający z czwartej dyrektywy w sprawie spółek na „sociétés en nom collectif" oraz „sociétés en commandite simple" w związku z art. 47 czwartej dyrektywy w sprawie spółek. Jak podnosi Rada, rozumowanie, które Trybunał przeprowadził w tym kontekście, znajduje co do zasady zastosowanie do sytuacji spółek kapitałowych i zarzutów podniesionych przez skarżących w niniejszej sprawie.

43 W tych okolicznościach — nawet przy założeniu, że obowiązki w zakresie ujawnienia pewnych informacji, rozpatrywane w niniejszym postępowaniu, mają wystarczająco bezpośredni i istotny wpływ na wykonywanie praw przywołanych przez skarżących — związane z nimi ograniczenie, w szczególności ograniczenie w zakresie prawa przysługującego przedsiębiorstwu do zachowania w tajemnicy pewnych potencjalnie poufnych danych, wydaje się całkowicie uzasadnione. Z jednej strony przepisy ustanowione w pierwszej i czwartej dyrektywie w sprawie spółek służą realizacji w ogólnym interesie dwojakiego celu gospodarczego wskazanego w art. 44 ust. 2 lit. g), tj., po pierwsze, ochronie osób trzecich przed ryzykiem finansowym, jakie ze sobą niosą pewne formy spółek, które gwarantują jako zabezpieczenie względem osób trzecich jedynie majątek spółki oraz, po drugie, ustanowieniu we Wspólnocie minimalnych równoważnych wymogów prawnych dotyczących zakresu informacji finansowych, które powinny być podawane do publicznej wiadomości przez

konkurujące ze sobą spółki. Z drugiej strony szkoda, jaką spowodowałyby ewentualnie obowiązki nałożone mocą tych przepisów w zakresie ujawnienia pewnych informacji, wydaje się mieć ograniczony charakter. W istocie wydaje się wątpliwe, by przepisy te mogły zmienić pozycję konkurencyjną zainteresowanych spółek. W końcu ocenę tę potwierdzają same przepisy czwartej dyrektywy w sprawie spółek, zwłaszcza art. 11, art. 27 oraz art. 44–47, które przewidują możliwość ograniczenia informacji, jakie powinny się znajdować w rocznych sprawozdaniach finansowych oraz w rocznym sprawozdaniu z działalności spółek, które nie przekraczają limitów pewnych wielkości liczbowych, jak również możliwość ograniczenia obowiązku ujawnienia sprawozdań takich spółek, podczas gdy celem art. 45 tej dyrektywy jest w szczególności uniknięcie wyrządzenia zainteresowanym przedsiębiorstwom poważnej szkody wskutek ujawnienia pewnych danych. Podobnie zgodnie z art. 46 tej dyrektywy informacje, które muszą zostać zamieszczone w sprawozdaniu z działalności spółki, można przedstawić w sposób ogólny (zobacz podobne postanowienie w sprawie Springer, pkt 49–55).

44 Z tego wynika, że nawet przy założeniu, że należy uznać, iż sporne przepisy mogą w pewnym zakresie powodować uszczerbek dla ochrony tajemnicy handlowej, zasad wolnej konkurencji i prawa własności, obowiązki, które nakładają one na zainteresowane spółki, nie stanowią nadmiernej i nieakceptowalnej interwencji w prawa właściciela, która stanowiłaby naruszenie samej istoty tych praw, i nie mogą w związku z tym być uznane za nieproporcjonalne w świetle interesu ogólnego określonego w art. 44 ust. 2 lit. g) WE. To samo dotyczy zarzucanego naruszenia prawa do ochrony danych osobowych, które obejmuje ochronę tajemnicy podatkowej, przy czym nie ma nawet potrzeby badania, czy prawo podstawowe do ochrony danych osobowych przysługuje osobom prawnym.

45 W odniesieniu do tego, że skarżący zarzucają, po drugie, naruszenie ochrony danych osobowych związanych z ich rzeczywistymi dochodami, należy stwierdzić, że co prawda ujawnienie rachunku zysków i strat, które zostało uznane za obowiązkowe przez pierwszą i czwartą dyrektywę w sprawie spółek, rzeczywiście obejmuje sporządzenie wykazu kosztów osobowych [w szczególności kosztów wynagrodzeń

i kosztów ubezpieczenia społecznego, zgodnie z art. 23 ust. 6 lit. a) i b) i art. 24 ust. 3 lit. a) i b) czwartej dyrektywy w sprawie spółek] oraz kwot uposażeń wypłaconych za dany rok obrotowy członkom organów administracyjnych, zarządczych i nadzorczych z tytułu ich obowiązków (art. 43 ust. 1 pkt 12 czwartej dyrektywy w sprawie spółek), jednak dyrektywy te nie wymagają jakiejkolwiek identyfikacji osób otrzymujących te świadczenia i co do zasady nie czynią możliwym zidentyfikowania tych osób. Należy w szczególności podkreślić, że art. 43 ust. 1 pkt 12 przewiduje wyraźnie, że wynagrodzenia należy wskazać jako sumy dla każdej kategorii osób. Skarżący uznali te okoliczności na rozprawie, lecz podnieśli po pierwsze, że w ich wypadku rada nadzorcza przedmiotowych spółek składa się tylko z jednego członka, mianowicie M. Danzera, i po drugie, że spółki te mają tylko dwóch zarządców, mianowicie M. i H. Danzerów. Biorąc pod uwagę, że Firmenbuch (rejestr spółek prowadzony przez właściwe sądy austriackie) zawiera wzmiankę dotyczącą danych osobowych wspólników i zarządców, przychody skarżących mogą zostać pośrednio zidentyfikowane.

46 Zakładając, że okoliczności te zostały ustalone, wystarczy stwierdzić, że to nie sam art. 43 ust. 1 pkt 12 czwartej dyrektywy w sprawie spółek powoduje ujawnienie wynagrodzeń skarżących i w związku z tym jakoby narusza prawa podstawowe, lecz okoliczność, iż ponadto po pierwsze dane osobowe wspólników i zarządców spółek są ujawniane w Firmenbuch i po drugie, że M. Danzer jest jedynym członkiem rad nadzorczych przedmiotowych spółek oraz że M. i H. Danzerowie są ich jedynymi zarządcami. W związku z tym to kombinacja różnych elementów, niezwiązanych z wymogiem ustanowionym przez sporne przepisy, umożliwia ujawnienie wynagrodzeń skarżących. Z tego wynika, że ewentualna szkoda, którą mogli ponieść skarżący w związku z ujawnieniem pewnych informacji wymaganym przez sporne przepisy, nie może zostać bezpośrednio przypisana tym spornym przypisom.

47 Po trzecie, w odniesieniu do podniesionego w replice zarzucanego naruszenia prawa do nieświadczenia przeciwko sobie, przewidzianego w art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC), sporządzonej

w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r., pomijając konieczność badania dopuszczalności tej argumentacji ze względu na bliski związek z jednym z zarzutów sformułowanych w skardze, wystarczy podnieść, że nawet zakładając, że zasada ta stosuje się również do osób prawnych, jej zastosowanie zakłada istnienie oskarżenia w sprawie karnej sensu largo, które Europejski Trybunał Praw Człowieka definiuje jako oficjalne poinformowanie danej osoby przez właściwy organ o istnieniu podejrzenia, iż dopuściła się ona przestępstwa, lub jako inne działania wskazujące na istnienie takiego podejrzenia i wpływające w istotny sposób na sytuację podejrzanego (ETPC wyrok z dnia 21 lutego 1984 r. w sprawie Oztürk przeciwko Niemcom, seria A nr 73, § 55).

48 Należy stwierdzić, że obowiązek dotyczący ujawniania sprawozdań rocznych nałożony na przedmiotowe spółki w ogólny sposób przez sporne przepisy w żaden sposób nie mieści się w ramach pojęcia oskarżenia skarżących i nie wskazuje jako taki na zarzucanie im czegokolwiek. W tej sytuacji skarżący nie mogą powoływać się na cechę bycia oskarżonymi ani podejrzanymi w rozumieniu cytowanego powyżej orzecznictwa. Z tego wynika, że nie mogą powoływać się na przysługujące im prawo do nieświadczenia przeciwko sobie.

49 W końcu, po czwarte i ostatnie, jeśli chodzi o zarzut błędnej podstawy prawnej spornych przepisów i naruszenia art. 44 ust. 2 lit. g) WE, nawet zakładając, że zarzuty te mają związek z przepisem prawnym, którego przedmiotem jest przyznanie praw jednostkom, należy stwierdzić, że skarżący opierają się na błędnym założeniu, jakoby dyrektywa koordynująca przepisy prawne nie mogła ustanawiać nowych przepisów, nieistniejących uprzednio w różnych porządkach prawnych państw członkowskich. Otóż w wypadku dyrektyw wydanych na podstawie art. 44 WE celem koordynacji istniejących uregulowań jest zniesienie przeszkód swobody przedsiębiorczości wynikających z heterogeniczności uregulowań poszczególnych państw członkowskich poprzez ustanowienie we Wspólnocie, w szczególności w odniesieniu do celu określonego w art. 44 ust. 2 lit. g) WE, minimalnych równoważnych

wymogów prawnych dotyczących zakresu informacji finansowych, które powinny być podawane do publicznej wiadomości przez konkurujące ze sobą spółki. Zrealizowanie tego celu może oznaczać dla państw członkowskich zarówno uchylenie pewnych przepisów krajowych, jak i przyjęcie nowych przepisów, zgodnych z celami określonymi przez tę dyrektywę, tak aby ustanowione zostały ekwiwalentne warunki ustawowe, wykonawcze i administracyjne na całym terytorium Wspólnoty.

50 W odniesieniu do argumentu skarżących, zgodnie z którym jedynie rozporządzenie, w odróżnieniu od dyrektywy, umożliwia ustanowienie przez Wspólnotę przepisów, które uprzednio nie istniały w porządku prawnym państw członkowskich, należy stwierdzić, że jest to twierdzenie pozbawione prawnego uzasadnienia. Otóż zgodnie z art. 249 akapit drugi i trzeci WE różnica pomiędzy rozporządzeniem i dyrektywą polega na tym, że rozporządzenie jest wiążące we wszystkich swoich elementach i bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich, podczas gdy dyrektywa wiąże każde państwo członkowskie, do którego jest kierowana, w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawia jednakże organom krajowym swobodę wyboru formy i środków. Rozróżnienie przeprowadzone przez skarżących, oparte na kryterium istnienia lub nieistnienia uprzednich przepisów krajowych, jest w związku z tym oczywiście pozbawione jakiegokolwiek znaczenia.

51 Z całokształtu powyższych rozważań wynika, że zarzuty podniesione przez skarżących nie są w żaden sposób w stanie podważyć zgodności z prawem spornych przepisów i że sądy austriackie słusznie uznały, że samo zakwestionowanie przed nimi ważności tych przepisów nie uzasadnia skierowania do Trybunału wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

52 W każdym wypadku należy stwierdzić, że ze względów wskazanych w pkt 41–50 powyżej niniejszą skargę o odszkodowanie należy zarówno odrzucić jako niedopuszczalną, jak i oddalić jako bezpodstawną. Ponieważ skarżący nie udowodnili niezgodności z prawem spornych przepisów, ich przyjęcie przez Radę nie stanowi zatem błędnego działania mogącego powodować powstanie odpowiedzialności Wspólnoty. Wniosek ten uzasadnia ponadto okoliczność, że jak orzekał Trybunał i Sąd w dziedzinie odpowiedzialności Wspólnoty powodowanej przez akty normatywne dające wyraz opcjom polityki ekonomicznej, przy których opracowaniu instytucje wspólnotowe dysponują również szeroką swobodą uznania (ww. wyrok w sprawie Zuckerfabrik Schöppenstedt przeciwko Radzie, pkt 27 powyżej, pkt 11, wyroki Sądu z dnia 13 grudnia 1995 r. w sprawach połączonych T-481/93 i T-484/93 Exporteurs in Levende Varkens i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-2941, pkt 81, z dnia 15 kwietnia 1997 r. w sprawie T-390/94 Schröder i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-501, pkt 62 i 63 oraz z dnia 20 lutego 2002 r. w sprawie T-170/00 Förde-Reederei przeciwko Radzie i Komisji, Rec. str. II-515, pkt 46), niezgodność z prawem dyrektywy koordynującej przepisy prawne nie jest sama w sobie wystarczająca, aby powstała odpowiedzialność pozaumowna Wspólnoty. Odpowiedzialność ta powstaje jedynie wtedy, gdy nastąpi wystarczająco istotne naruszenie przepisu prawa, którego istotę stanowi przyznanie praw jednostkom (zobacz podobne wyroki Trybunału z dnia 18 kwietnia 1991 r. w sprawie C-63/89 Assurances du crédit przeciwko Radzie i Komisji, Rec. str. I-1799, pkt 12 oraz z dnia 4 lipca 2000 r. w sprawie C-352/98 P Bergaderm i Goupil przeciwko Komisji, Rec. str. I-5291, pkt 42).

53 Z powyższych rozważań wynika, że skargę należy odrzucić jako niedopuszczalną, a w każdym razie oddalić jako bezzasadną, bez konieczności przeprowadzania oceny biegłego, o którą wnoszą skarżący.

W przedmiocie kosztów

54 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżący przegrali sprawę, należy obciążyć ich kosztami zgodnie z żądaniem Rady.

Z powyższych względów

SĄD

orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje odrzucona.

2) Skarżący zostają obciążeni własnymi kosztami postępowania oraz kosztami poniesionymi przez Komisję.

Jaeger Tiili Czúcz

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 21 czerwca 2006 r.

Sekretarz Prezes

E. Coulon M. Jaeger